

Koppseting móti barnasjúkum er stórir vinningur

Landslæknastovnurin hevur seinastu 14 dagar fingið fleiri fyrispurningar um MFR-koppingina. Av tí at fleiri tykjast at vera í døpurhuga viðvíkjandi hesi kopping, ið síðan 1. oktober í ár hevur verið ókeypis fyri børn í Føroyum, skal her í stuttum verða greitt frá um hetta tiltak.

Føroyar er seinasta landið í norðurlondum, ið er farið undir hesa kopping. Í Danmark hevur nýggja skipanin nú virkað í 10 mánaðir. Orsøkin til, at farið er undir hesa kopping er hon, at serkøn eru komin til eina greiða niðurstøðu um gagnið av henni.

Umframt at sleppa undan hesum sjúkum í barnaárunum, so er hin stóri vinningurin tann, at kopping — fær hon nóg goða undirtøku — ger, at vit í framtíðini fara at kunna basa tey herviligu eftirrak (komplikationir), ið kunnu gerast avleiðingar av reyðlingum hjá kvinnum, av farsjúku hjá monnum og av meslingum.

Fær ein kvinna, ið er við barn, reyðlingar, so er vandi fyri, at barnið verður borið við sjúku nevnd rubellasyndrom. Hendan samheild av sjúkueyðkennum (syndrom) er: Hjartasjúka, heilaskaði, blindni og nógv niðurstett hoyrn.

Meslingar kunnu hava álvarsligar avleiðingar, eitt nú heilabruna. Helvtin av teimum, ið fáa heilabruna, fáa varandi heilaskaða. Í Danmark hava higartil verið í minsta lagi 10 tilburðir um árið. Umframt hetta eru nøkur, ið fáa varandi niðurstetta hoyrn.

Fær eitt kynsbúgvíð mannfólk farsjúku, so er vandi fyri, at sjúkan slær seg á eistini (testiklarnar).

Tað er tí neyvnan nakar

lækni ella starvsfólk annars í heilsuverkinum, sum er í iva um, at MFR-kopping er ein stórir vinningur innan læknavísindina. Og tí eiga øll foreldur at gera sitt til, at henda kopping verður framd í størst møguligan mun.

Royndirnar við MFR-koppingini í U.S.A. og Onglandi vísa greitt, at tað er av avgerandi týðningi, at talið av koppaðum verður so stórt sum til ber. Verður bert ein minni partur koppaður, so er vandi fyri, at sjúkurnar gerast vaksnamannasjúkur.

Til tess at náa á mál eiga 97-100% av 15 mánaðar gomlu børnunum at verða koppað og í 12 ára aldrinum í minsta lagi 90%. Børn frá 2 til 11 ár kunnu eisini verða koppað.

Kopping av kvinnum móti reyðlingum

Kvinnur, ið hava ætlanir um at gerast upp á vegin

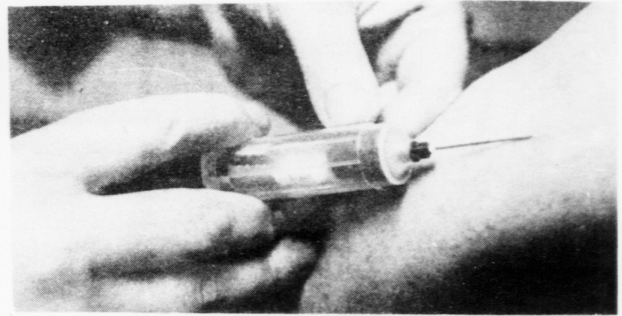
og sum ikki hava andevni móti reyðlingum í blóðinum, eiga at lata seg koppa móti reyðlingum. Meira enn 95% av kvinnum, ið ikki hava havt reyðlingar, verða vardar móti reyðlingum av koppingini, og henda verjan heldur sær í nógv ár. Kvinnur eiga ikki at gerast við barn fyrr enn 3 mánaðar eftir kopping móti reyðlingum. Er ein kvinna upp á vegin, so má hon ikki verða koppað.

Nevndu koppingar verða framdar hjá øllum kommunulæknunum í Føroyum. Í einstøkum førum kunnu orsøkir vera til ikki at koppa. Læknarnir skulu í hvørjum einstøkum føri tryggja sær, at slíkar orsøkir (kontraindikationir) ikki eru til staðar. Álvarslig hjárin av umrøddu koppingum eru ómetaliga sjáldsom.

Undirritaði skal tí við hesum av fullum huga mæla til, at foreldur venda sær til kommunulæknan við atlit til MFR-kopping av børnum teirra.

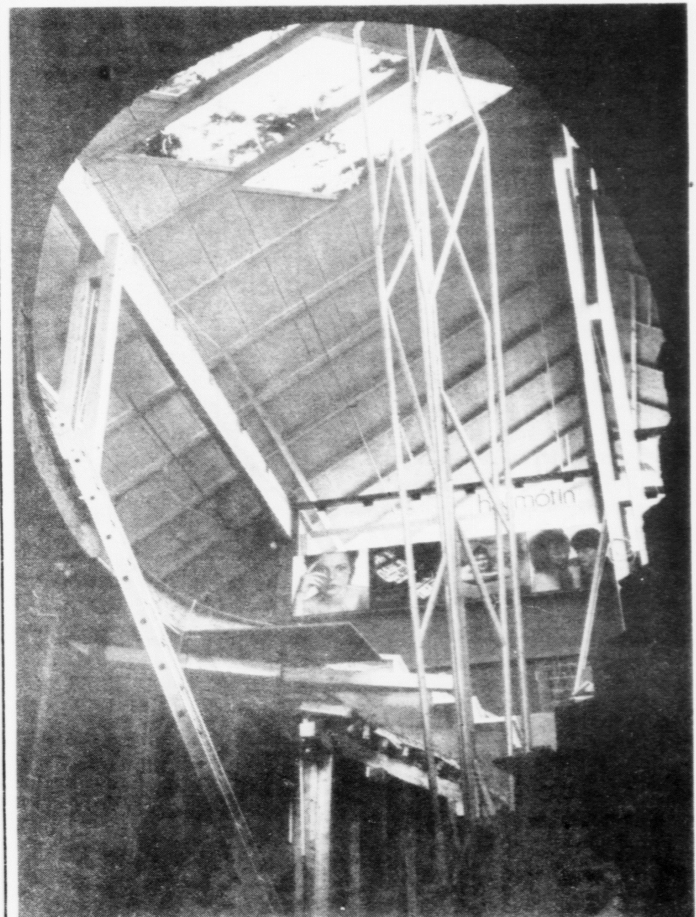
Og kvinnur í burðaraldrinum eiga allar at tosa við læknan um spurningin viðvíkjandi kopping móti reyðlingum, eisini tær, ið halda seg hava havt sjúkuna, tí hon er ofta ring at staðfesta við vissu, av tí at hon kann líkjast øðrum sjúkum, ið elva útslett.

Hogni Debes Joensen
landslæknir

10 metrar høgt listaverk

Tróndur Patursson ger stórarbeiði

Umleið hálvan november fáa fólk at síggja listaverkið, ið Tróndur Patursson hevur arbeitt við í longri tíð. Hetta arbeiðið krevur nógv tíð.

Tað er eitt gos- og glas-

listaverk, sum skal standa í trappuuppgongini í SMS. Tróndur Patursson stendur eisini fyri at gera sjálva trappuuppgongina, sum somuleiðis verður úr glasi.

Glaslistaverkini verða 10 metrar høg og standa í einum gosbrunni. Rørverkið á myndini er onnur beinangrindin, ið er komin upp at standa.